

SW
MB
T
1998

32178

Product-Info

Tomaat

Rapportnr.: PT 99-28



R
7
G
88

1511-947915 / 59607

Product-Info

Tomaat

Rapportnr.: PT 99-28



Auteur: Wilco van den Berg
Productschap Tuinbouw
Afdeling Marktinformatie
Den Haag, 12 april 1999

F - 55607 - 1598

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever of auteur (Productschap Tuinbouw, Postbus 90403, 2509 LK Den Haag, telefoon 070-3041234, E-mail info@tuinbouw.nl, Internet site www.Tuinbouw.nl).

Inhoudsopgave

BESCHOUWING	1
1. NEDERLAND	3
1.1 Algemeen overzicht.....	3
1.2 Binnenlands aanbod.....	4
1.3 Steeds meer tomatenmerken	6
1.4 Export Nederlandse tomaten.....	7
1.5 Invoer van tomaten in Nederland	11
2. WERELDHANDEL TOMATEN.....	12
2.1 Exportlanden van tomaten	12
2.2 Importlanden van tomaten	14
3. PRODUCTIELANDEN TOMATEN IN EUROPA.....	15
3.1 Spanje	15
3.2 België	17
3.3 Frankrijk.....	19
3.4 Italië.....	21
3.5 Marokko	21
4. AFZETLANDEN NEDERLANDSE TOMATEN	22
4.1 Duitsland	22
4.2 Verenigd Koninkrijk	23
4.3 Verenigde Staten	25
5. TOMATEN ACTUEEL	26

BESCHOUWING

1998 was voor de Nederlandse tomatenteelt gemiddeld genomen een redelijk jaar. Dat gold vooral voor de telers van trostomaten. Vooral in het voor- en najaar brachten de tomaten mooie prijzen op. In het najaar was er wat ruimte op de markt vanwege een kleiner Spaans aanbod. De gemiddelde telersprijs voor trostomaten kwam uit op f2,15 en die voor losse-tomaten op f1,50.

Na de dip in 1996 konden er vorig jaar voor het tweede achtereenvolgende jaar meer Nederlandse tomaten in het buitenland worden afgezet. Duitsland nam weliswaar weer iets minder af maar daar stond een groei van de export naar met name Engeland en de Ver. Staten tegenover.

Dit jaar zal het aanbod van trostomaten verder toegenomen. Het areaal nam met 50 ha toe tot 565 ha. Het areaal losse-tomaten is iets afgenomen naar 660 ha.

De productie van tomaten in Nederland is in 1998 uitgekomen op ruim 510.000 ton. Dat was ongeveer evenveel als in het voorgaande jaar. Het areaal was in '98 weliswaar groter dan in het jaar daarvoor, maar slecht weer zorgde voor een lagere productie-opbrengst per hectare.

Spanje is de grootste concurrent. Het Spaanse exportseizoen gaat steeds langer duren. Nadat in 1997 de export van tomaten uit Spanje (incl. de Canarische Eilanden) een record bereikte van bijna een miljoen ton, moest er in het afgelopen jaar toch een stapje terug gezet worden. Op termijn zal de export de grens van een miljoen ton ruim gaan overschrijden.

Losse naar Engeland; tros naar Ver. Staten

De totale export van Nederlandse tomaten is in 1998 uitgekomen op ruim 450.000 ton. Een paar procent meer dan in 1997. De export van losse tomaten bleef vrijwel stabiel op 250.000 ton. De export van trostomaten nam met een kleine 10 procent toe tot 180.000 ton. Aan cherry tomaten ging er evenals 1997 ruim 16.000 ton de grens over.

Overall gezien bleef Duitsland met ca. 200.000 ton de belangrijkste afnemer van Nederlandse tomaten. Voor het tweede achtereenvolgende jaar kon de export naar Engeland fors toenemen. De 90.000 ton was weer ongeveer evenveel als voor 1996. Duitsland en Engeland waren samen goed voor bijna tweederde van de afname van Nederlandse tomaten.

De export van trostomaten nam in 1998 toe tot 180.000 ton, in 1997 was dat nog 165.000 ton, in 1996 nog 120.000 ton. Hoe snel de ontwikkeling met trostomaten gegaan is blijkt uit het exportcijfer van 1994: 12.500 ton! Opvallend is de stagnatie van de export van trostomaten naar Duitsland. Nadat in 1997 de grens van 100 miljoen kg was bereikt kon er vorig jaar maar weinig meer aan onze Oosterburen worden geleverd. Het aandeel van trostomaten in de export naar Duitsland is gestegen tot boven de helft. De export naar de Ver. Staten gaf een gezonde groei te

zien van 10 procent naar een niveau van 34.800 ton. Trostomaten maken 90 procent uit van de totale export van tomaten naar de Ver. Staten.

In Zweden en Engeland konden ook meer trostomaten afgezet worden. De export naar Frankrijk bleef evenals 1997 steken op een hoeveelheid van 8.000 ton. Relatief gezien springt de groei van de export van trostomaten naar Italië het meest in het oog. Van een paar honderd ton ineens naar een hoeveelheid van 4.500 ton. België, Canada en Ierland zijn de andere landen waarvan de export van trostomaten gestaag toeneemt. De grootste groei van de export van trostomaten werd gerealiseerd aan het eind van het seizoen. In zowel september als oktober werd er zo'n 30 procent meer uitgevoerd dan het jaar ervoor. Trostomaten doen ook in België opgang. Het aandeel in de totale Belgische tomatenproductie bedroeg vorig jaar eenderde, tegen nog 20 procent in 1996.

Nog altijd zo'n 85 procent van de tomatenexport naar Engeland bestaat uit losse tomaten en maar 10 procent bestaat uit trostomaten. De export naar Rusland halveerde. Naar Rusland gingen sterk overwegend ronde- en in mindere mate vleestomaten. De export naar Zweden nam fors toe.

Op de Duitse markt is Italië (o.a. cherry-tomaten) een ook een concurrent. De totale export van Italiaanse tomaten is de afgelopen jaren gegroeid van 25.000 ton in 1993 naar ca. 140.000 ton in het afgelopen jaar. Ongeveer de helft hiervan gaat naar Duitsland. Hartje zomer, in juni, juli en augustus, gaan de meeste Italiaanse tomaten de grens over.

1999

Nederlandse tomatentelers hebben in het begin van 1999 met lagere prijzen genoeg moeten nemen dan in het in de eerste aanvoerweken van het jaar 1998. In februari lag de middenprijs van trostomaten een kwart onder het niveau van in dezelfde maand vorig jaar. Deze tomaten waren nog tomaten van de "oude" teelt. Vooral de concurrentie uit Italië was in februari groter dan in het voorgaande jaar. De prijs van losse tomaten schommelde in maart slechts rond twee gulden per kilo. Tot ver in het voorjaar moet er rekening worden gehouden met een forse concurrentie van Spaanse tomaten.

Dit jaar moet in Nederland rekening worden gehouden met zo'n 10 procent meer trostomaten dan vorig jaar. Ook in België en Frankrijk is de teelt van trostomaten uitgebreid.

1. NEDERLAND

1.1 Algemeen overzicht

Algemeen overzicht Tomaten in Nederland

Bron: PT	Productie	Invoer	Uitvoer	niet ver- kocht	restpost (= con- sumptie)	x 1000 kg	
						Productie- waarde x mln gld	Telers- prijs ct/kg
1989	620.782	67.324	571.245	24.355	92.453	1.045	168
1990	640.725	84.738	616.506	11.139	97.783	1.065	166
1991	636.149	118.388	648.064	5.447	101.026	1.210	190
1992	651.994	136.834	646.621	41.644	100.563	900	138
1993R	606.612	200.000	687.000	19.128	100.000	800	132
1994R	561.000	250.000	704.000	9.009	98.000	970	173
1995R	589.000	250.000	720.000	9.634	109.000	795	135
1996R	480.000	300.000	675.000	1.846	103.000	960	200
1997R	510.000	300.000	710.000	1.579	98.000	895	175
1998R	510.000	250.000	655.000	1.480	103.000	865	170

R=Raming

In 1998 zijn iets minder tomaten in Nederland geproduceerd dan in het voorgaande jaar. Het sombere weer in het grootste gedeelte van 1998 had tot gevolg dat veel tuinders minder tomaten hebben geoogst. Het areaal nam verder toe tot circa 1.200 hectare. De toename van het areaal kan worden toegeschreven aan een groter teeltoppervlak trostomaten. Ook in 1999 is het areaal trostomaten verder uitgebreid naar zo'n 565 hectare. Inmiddels nemen trostomaten ruim 45 procent van het totale areaal in Nederland in beslag.

De totale productie werd vorig jaar in Nederland geschat op 510 miljoen kilogram. Deze hoeveelheid kon worden verkocht voor een gemiddelde prijs van fl. 1,70 per kilo. Losse tomaten brachten gemiddeld fl. 1,50 op, terwijl alle typen trostomaten (inclusief Red Pearl en Tasty Tom) voor gemiddeld fl. 2,15 van de hand gingen. De productiewaarde kwam hiermee op 865 miljoen gulden. In het topjaar 1991 werd een omzet geboekt van maar liefst 1,2 miljard gulden.

Areaal tomaten in Nederland (in hectare)

Bron: CBS/PT

	1995	1996	1997	1998R	1999R	mutatie
AREEAL in ha						
Totaal	1.220	1.058	1.125	1.200	1.225	+2%
waarvan:						
- losse (rond + vlees)	1.040	733	675	685	660	-4%
- tros	180	325	450	515	565	+10%

R=raming PT

De export van Nederlandse tomaten was vorig jaar drie procent groter dan in 1997. De uitvoer van losse tomaten bleef gelijk op een niveau van 255 miljoen kg, terwijl die van trostomaten met 15 miljoen kg toenam tot 180 miljoen kg. Zowel de export van trossen naar Duitsland, de VS, Zweden als het VK, ofwel de top-4 landen voor export van Nederlandse trostomaten, kon worden verruimd.

Spanje (inclusief de Canarische Eilanden) deed in 1998 tot en met augustus een stapje terug. Zo voerde Spanje vooral in april minder tomaten uit. Er zijn officiële uitvoercijfers bekend tot en met augustus, maar ook in december 1998 bevond de export zich door koud weer op een lager niveau.

1.2 Binnenlands aanbod

In 1998 verliepen vooral de maanden april, mei, oktober en november voor losse tomaten (rond en vlees) voorspoedig. In de zomermaanden viel de prijsvorming van ongeveer fl. 1,10 per kilo tegen. In april was zowel de Nederlandse als de Spaanse productie kleiner. In het najaar kwam het Spaanse seizoen een paar weken later op gang. Bovendien waren er problemen met het vergelingsvirus. Daarnaast lag de productie in Nederland door slecht weer op een lager niveau. De prijs liep op naar rond de fl. 1,80 per kg. De gemiddelde verkoopprijs kwam in '98 uit op circa fl. 1,50 per kilo.

Veilingaanvoer en -prijs van losse tomaten (rond + vlees)

Bron: PT	1994		1995		1996		1997	1998
	x1000 kg	ct/kg	x1000 kg	ct/kg	x1000 kg	ct/kg	ct/kg	ct/kg
Jan.	110	301	194	389	139	210		158
Febr.	1	262	15	287	9	256		125
Mrt.*	13.804	333	12.894	275	5.569	360		295
Apr.	45.325	242	42.990	182	23.291	240		285
Mei*	88.341	175	78.371	124	42.098	219		190
Juni	81.250	163	68.978	112	43.568	193		105
Juli	79.843	140	71.842	100	40.513	155		110
Aug.*	71.476	115	67.009	90	43.205	126		110
Sept.	39.637	145	35.340	98	22.477	151		110
Okt.*	45.907	148	39.180	93	24.784	121		185
Nov.	17.152	149	15.536	94	12.013	115		170
Dec.	2.230	225	857	233	1.037	210		
Totaal los	485.076	164	433.206	118	258.703	174	155	150

*maanden met 5 weken; overige maanden 4 weken

De telersprijs van trostomaten bedroeg vorig jaar ongeveer fl. 2,15 per kilo. Dit was iets minder dan in het jaar daarvoor. In de herfst van 1998 hebben opnieuw meer komkommertelers gekozen voor een herfstteelt trostomaten. De genoemde middenprijs is inclusief de verkoop van Red

Pearl en Tasty Tom, ofwel de fijnere sorteringen. Dit type trostomaat gaat voor gemiddeld een gulden per kilo meer van de hand dan de hoofdsortering trostomaat middel.

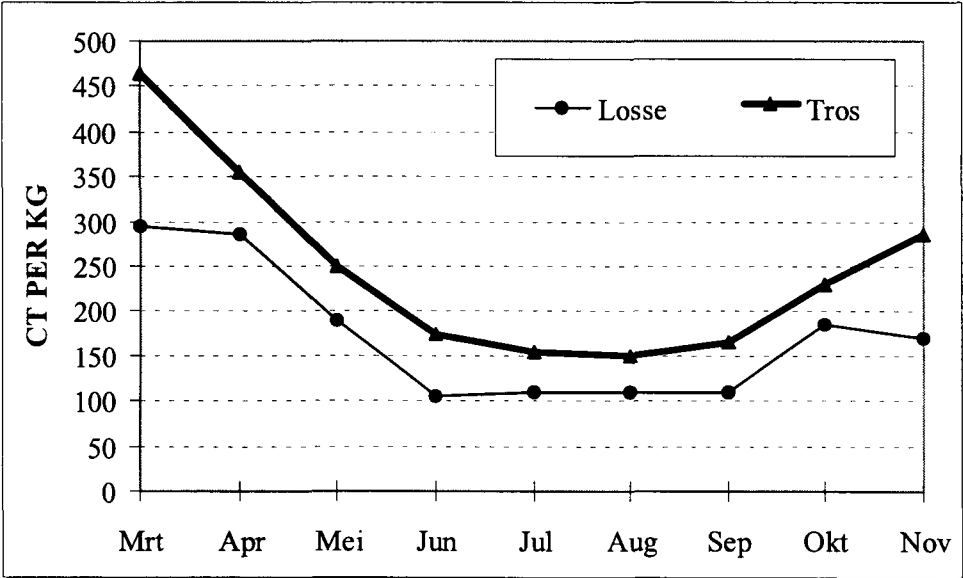
In de zomermaanden zakte de prijs weg naar ongeveer fl. 1,50 per kilo, maar dit was altijd nog zo'n vier dubbeltjes per kg meer dan de "zomerprijs" van losse tomaten. April, oktober en november zijn maanden die er bij trostomaten wat betreft prijsvorming positief bovenuit sprongen.

Veilingaanvoer en -prijs trostomaten

Bron: PT	1995		1996		1997	1998
	x1000 kg	ct/kg	x1000 kg	ct/kg	ct/kg	ct/kg
Jan.	51	581	495	566		495
Febr.	5	1245	71	655		585
Mrt.*	2.289	285	2.915	440		465
Apr.	7.668	242	12.888	275		355
Mei*	13.782	205	24.372	276		250
Juni	13.615	184	24.313	213		175
Juli	15.563	165	23.159	194		155
Aug.*	15.204	186	24.469	188		150
Sept.	9.074	154	13.366	215		165
Okt.*	9.521	163	15.742	192		230
Nov.	4.927	196	10.105	214		285
Dec.	2.048	390	4.695	361		370
Totaal tros	93.747	192	156.590	229	220	215

*maanden met 5 weken;overige maanden 4 weken

Prijsverloop losse tomaten en trostomaten in 1998



Veilingaanvoer en -prijs van cherrytomaten

Bron: PT	1994		1995		1996		1997	1998
	x1000 kg	ct/kg	x1000 kg	ct/kg	x1000 kg	ct/kg	ct/kg	ct/kg
Jan.	0	134	-	-	0	809		755
Febr.	35	614	42	650	54	744		750
Mrt*	542	710	580	593	350	984		650
Apr.	860	502	957	387	872	458		545
Mei*	1.412	418	1.508	322	1.597	401		350
Juni	1.072	589	1.427	203	1.350	464		275
Juli	1.057	394	1.257	377	1.365	267		275
Aug*	1.196	402	1.341	379	1.547	328		300
Sept.	721	597	843	426	961	323		255
Okt.*	603	934	768	586	1.058	437		500
Nov.	281	697	334	309	342	448		400
Dec.	29	1240	31	690	47	608		
Totaal	7.808	536	9.088	378	9.543	406	360	375

*maanden met 5 weken;overige 4 weken

1.3 Steeds meer tomatenmerken

Met de opkomst van telersverenigingen is het assortiment van tomaten fors verbreed. Inmiddels tellen we in Nederland zo'n 30 verschillende tomatenmerken. Daarnaast zijn er nog diverse handelsmerken (o.a. Haluco, Bocchi, inkoopcombinatie VDN). Binnen het brede assortiment van tomaten zijn drie hoofdgroepen te onderscheiden, namelijk losse tomaten (rond, tussentype, vlees), trostomaten en cherrytomaten. Naast deze hoofdgroepen zijn er pruimtomaten (los en tros), gele en oranje tomaten (los/tros) en tros-cherrytomaten.

Tomatenmerken in Nederland (stand per begin maart 1999)

TROSTOMATEN

Tomatenmerk	Telersvereniging	Ras	Verkoop
Carovita	The Longer Life Span		
Cleopatra (11ha)	Cleopatra	div.	Diana Trading
Cloe (14ha)	Gartenfrisch	Cloe	ZON
DeliToms (14ha)	Gartenfrisch	Clarion	Greenery
Flandria Pittoresk (34ha)	Ned. + Vlaamse telers	Balance, Starfighter, Voyager	Vlaamse veilingen/ Greenery
Gartenfrisch (35 ha)	Gartenfrisch	Elegance	Greenery/ZON
Patent (10ha)	Patent	Durinta	Haluco
Prominent (25 telers)	Prominent	Tradiro	Greenery
Quality Queen (3 ha tros)	Quality Queen	Tradiro	eigen afzet
Red Pearl (36ha)	Action Pearl	Aranca	
Red Vine (64ha)	The Longer Life Span	Durinta	Greenery/ZON
Roma Vine (5ha pruim)	The Longer Life Span	Romana	
Saffron (geel)	Greenery-telers	DRW3724	Greenery
Yellow Gold (gele tros)	The Longer Life Span		
Tasty Tom (17ha)	Frutanova	Campari	Greenery/ZON
Tomara (30 ha)	Tomara	Tascania, Voyager	Greenery
Trospartners (45 telers)	Trospartners	Jamaica	Greenery

LOSSE TOMATEN

Tomatenmerk	Telersvereniging	Ras	Verkoop
Big Best (40 ha grove vlees)	Big Best	Rapsody	Greenery
Evident (80 ha tussentype)	Evident	Spranko	Greenery
Gartenaroma (165 ha)	De Smaaktomaat	Aromata	
Quality Queen (10 ha)	Quality Queen	Eclips, Prospero	eigen afzet
Red Fresh (6 ha pruim)	Gartenfrisch	Red Fresh	Greenery/ZON
Red Star (6,5 ha pruim)	Red Star	17204, Tradiro	eigen afzet
Red Star Exotic(3,5 ha)	Red Star	Flavorino	eigen afzet
Saffron (gele tomaat)	Greenery-telers	DRW3724	Greenery
Sky Line (14 ha)	Sky Line		Rainbow Group
Special Rond	Special Rond	Chaser, Cheetah, Prospero en Ferrari	Greenery

CHERRYTOMATEN

Tomatenmerk	Telersvereniging	Ras	Verkoop
Bon Ceri/Ceri Appetit (17ha)	Van Vliet/Looye	Favorita	eigen afz. Ceri Services
Cherita (tros)	Greenery-telers	Conchita	Greenery
Natural Delight (geel, rood, oranje)	teler Vermeer	div.	Greenery/div.
Sunny Gold (oranje)	Vermeer/Staalduinen	Goldita	”
Sunny Red (10 ha)	Cocktail Queen	Favorita	div. handelaren
Sweet Lion (5 ha)	Gebr. Van Leeuwen	Favorita/Conchita	Seelen (Grubbenvorst)
Yellow Spring	Vermeer/Staalduinen	div. rassen	Greenery/div.

1.4 Export Nederlandse tomaten

In 1998 is 452 miljoen kg van Nederlandse tomaten uitgevoerd. Dit was 15 miljoen kg meer dan in het voorgaande jaar. De exporttoename kon in zijn geheel worden toegeschreven aan een grotere uitvoer van Nederlandse trostomaten. Het areaal trostomaten breidt nog steeds uit en bovendien kiezen steeds meer komkommertelers voor een herfstteelt trostomaten. Vooral in september en in oktober 1998 was de uitvoer van tomaten van Nederlandse bodem fors.

Duitsland ontving vorig jaar met 199 miljoen kg iets minder tomaten dan in 1997, maar bleef met een aandeel van bijna 45 procent in de totale Nederlandse uitvoer de belangrijkste afnemer van Nederlandse tomaten. Het Verenigd Koninkrijk is de tweede afnemer van tomaten die geteeld zijn op Nederlandse bodem. De export naar het VK in 1998 nam met ruim 8 miljoen kg toe tot 90 miljoen kg. Naar zowel de VS als naar Zweden, exportbestemming drie en vier van Nederlandse tomaten, steeg de export in het afgelopen jaar met 5 miljoen kg.

Uitvoer van Nederlandse tomaten, incl. cherrytomaten (in tonnen)

	1994	1995	1996	1997	1998
Jan	420	214	624	1.769	3.431
Feb	241	82	318	375	800
Mrt	12.641	12.494	7.721	7.127	10.066
Apr	45.498	45.655	36.187	33.530	30.556
Mei	84.128	86.678	64.660	65.365	64.234
Jun	81.629	80.441	67.634	64.649	67.405
Jul	76.703	81.213	64.424	69.741	68.666
Aug	67.777	74.263	66.183	77.122	75.816
Sep	39.020	44.168	36.904	41.739	49.773
Okt	44.129	42.176	39.517	39.092	48.103
Nov	16.352	17.539	21.961	27.084	22.265
Dec	2.183	2.886	5.671	8.957	10.930
TOTAAL	470.721	487.811	411.804	436.551	452.044
EU-15	351.447	368.949	342.212	350.913	372.186
Niet-EU	119.274	118.862	69.592	85.638	79.858
Duitsland	217.675	235.161	194.231	202.375	198.632
Ver.Koninkrijk	90.944	94.255	76.951	81.630	90.264
Ver. Staten	8.045	13.149	24.475	34.781	39.030
Zweden	23.559	19.037	24.667	25.877	31.427
Frankrijk	22.852	19.691	18.415	15.197	17.534
Polen	22.280	25.144	18.933	13.781	10.625
Rusland	16.760	9.998	7.744	20.000	10.200
Ierland	5.085	8.640	8.613	8.663	9.840
Italie	2.991	1.796	1.369	1.764	6.859
Belgie	1.743	2.106	2.157	3.170	4.713
Oostenrijk	14.297	10.664	6.562	3.520	4.355
Denemarken	5.401	6.003	4.993	4.186	3.542
Letland	2.255	2.919	2.468	2.309	3.335
Finland	6.091	6.442	3.926	2.999	3.269
Noorwegen	3.400	3.327	3.024	2.468	2.770
Tsjechie	3.563	7.359	2.621	3.018	2.522
Zwitserland	10.336	8.245	4.356	3.629	2.330
Canada	53	260	430	821	1.940
Kroatie	2.766	4.400	1.548	686	1.752
Estland	334	2.044	1.379	1.360	1.394
Griekenland	360	76	118	1.377	1.145
Litouwen	147	806	299	637	935
Spanje	3.968	1.215	130	138	493
Slowakie	530	1.085	491	413	328
Overige landen	5.286	3.989	1.904	1.752	2.810

In de afgelopen vijf jaar is de export van losse tomaten naar Duitsland afgenomen van ruim 200 naar een kleine 90 miljoen kg. Desondanks is Duitsland nog steeds de belangrijkste afnemer van Nederlandse losse tomaten, maar het verschil met het VK als afnemer is niet groot meer. Na een dip in de uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk werd in de afgelopen twee jaar weer meer interesse in de Nederlandse losse tomaat getoond.

Met name in Oost-Europa viel de afzet van tomaten tegen. Zo halveerde de afzet in Rusland en kon de export naar Polen niet op het niveau van voorheen blijven. Overigens al voor de val van

de roebel viel de vraag uit Rusland tegen. Zowel Spanje als Marokko krijgen een vastere voet op Russische bodem. Dit betekent een grotere concurrentie voor de Nederlandse tomaat.

**Uitvoer van Nederlandse losse tomaten (rond en vlees); excl. tros- en cherrytomaten
(x 1.000 kg)**

	1994	1995	1996	1997	1998
Jan	400	132	168	322	603
Feb	210	13	156	136	399
Mrt	11.942	10.153	5.068	4.409	6.620
Apr	44.050	39.089	24.508	20.754	18.460
Mei	81.194	74.534	44.262	39.370	37.135
Jun	78.493	68.879	46.799	38.935	40.974
Jul	73.303	67.956	44.174	41.658	39.609
Aug	63.880	61.187	45.840	46.452	43.431
Sep	36.687	35.020	24.927	24.425	27.508
Okt	41.989	34.042	25.663	22.408	26.474
Nov	15.147	13.244	13.243	13.716	9.551
Dec	1.721	1.030	1.507	1.924	1.453
Totaal	449.017	405.282	276.316	254.509	252.218
EU-15	332.269	298.274	230.386	207.007	214.113
Niet-EU	116.746	107.007	45.929	47.502	38.105
Duitsland	203.101	177.220	110.797	93.914	88.618
Ver.Koninkrijk	88.834	90.326	70.524	72.476	75.558
Rusland	16.736	9.883	7.014	18.043	9.009
Zweden	23.233	17.803	16.745	15.243	19.059
Polen	22.277	24.273	18.216	13.091	10.257
Ierland	4.963	8.119	7.859	7.655	8.444
Frankrijk	21.195	13.430	9.533	6.335	8.845
Denemarken	5.209	5.452	3.930	3.019	2.867
Tsjechie	3.563	7.350	2.601	2.958	2.455
Ver. Staten	6.710	5.580	4.681	2.836	3.791
Finland	6.069	6.368	3.761	2.726	2.965
Oostenrijk	14.133	10.283	5.098	2.508	2.969
Zwitserland	9.860	7.272	3.369	2.482	1.737
Noorwegen	3.352	3.121	2.721	2.088	2.199
Letland	2.252	2.846	2.259	2.029	3.010
Griekenland	352	64	103	1.345	952
Estland	334	2.035	1.310	1.141	1.179
Italie	2.949	1.714	1.285	1.004	2.340
Kroatie	2.766	4.395	1.546	678	1.454
Belgie	1.317	800	574	671	968
Canada	35	90	71	114	162
Spanje	3.925	1.147	101	104	423
Overige landen	5.852	5.711	2.218	2.049	2.957

Het seizoen van Nederlandse trostomaten wordt steeds langer. Zo bedroeg de uitvoer van trossen in december nog ruim 9 miljoen kg. Zoals al eerder gezegd zijn in 1998 weer meer komkommertelers overgeschakeld op een herfstteelt trostomaten dan in het jaar daarvoor. In de eerste helft van 1998 deed de export van trostomaten weinig onder voor die in het voorgaande jaar.

Veel landen, waaronder Duitsland, de VS, Zweden, het VK en Italië, toonden in '98 meer belangstelling voor Nederlandse trostomaten. In de afgelopen vijf jaar is de export van trostomaten naar onze Oosterburen maar liefst vertienvoudigd. De export naar de VS ontwikkelt zich tot nu toe (april '99) nog altijd positief. In 1998 was er toch redelijk onverwacht meer ruimte voor trostomaten op de Italiaanse markt. Vanuit het niets belandde in 1998 zo'n 4,5 miljoen kg trostomaten in Italië. De export naar Frankrijk is de afgelopen drie jaar redelijk stabiel rond 8 miljoen kg.

Uitvoer van Nederlandse trostomaten (in tonnen)

	1994	1995	1996	1997	1998
Jan	14	79	432	1.433	2.746
Feb	1	31	102	195	266
Mrt	187	1.670	2.059	2.029	2.625
Apr	538	5.469	10.208	11.253	10.575
Mei	1.394	10.247	18.077	23.251	24.014
Jun	1.893	9.939	18.394	23.484	23.618
Jul	2.176	11.550	18.213	25.645	26.499
Aug	2.452	11.273	18.088	27.444	29.444
Sep	1.425	7.925	10.605	15.647	20.020
Okt	1.278	7.080	12.484	15.031	19.610
Nov	831	3.863	8.013	12.528	11.812
Dec	396	1.742	4.004	6.864	9.220
Totaal	12.586	70.869	120.681	164.803	180.449
EU-15	11.196	60.425	98.025	127.970	140.247
Niet-EU	1.390	10.444	22.656	36.833	40.202
Duitsland	9.981	51.915	75.775	100.313	102.480
Ver. Staten	1.184	7.382	19.495	31.651	34.771
Zweden	7	841	6.979	9.417	10.785
Ver.Koninkrijk	230	1.479	3.372	5.244	8.723
Frankrijk	766	5.324	8.058	8.044	7.956
Italie	39	60	83	750	4.514
Belgie	88	1.013	1.299	2.011	3.007
Canada	11	162	348	690	1.759
Oostenrijk	33	225	1.295	763	1.109
Ierland	49	308	467	733	1.085
Rusland	9	89	678	1.814	1.034
Noorwegen	1	145	235	290	426
Zwitserland	138	580	721	888	393
Japan	0	0	84	149	366
Polen	0	868	694	633	325
Denemarken	43	287	622	577	308
Kroatie	0	0	2	7	298
Letland	0	72	199	205	229
Estland	0	9	66	210	147
Midden-Oosten	1	10	52	88	137
Griekenland	0	0	0	0	133
Overige landen	6	6	6	6	6

1.5 Invoer van tomaten in Nederland

In 1998 zijn minder tomaten in Nederland ingevoerd dan in de voorgaande twee jaar toen jaarlijks ongeveer 295 miljoen kg werd geïmporteerd. Maar liefst zo'n 90 procent van de invoer komt uit Spanje (inclusief de Canarische Eilanden). Sinds 1997 valt onder de importpost Spanje import van de Canarische Eilanden. In de jaren voor 1997 kwam ongeveer 80 procent van de totale import in Nederland van de Canarische Eilanden. Naar schatting wordt jaarlijks tussen de 75 en 85 procent van de import weer doorgevoerd.

Import van tomaten in Nederland

	Jaar					t/m juli.	
	1993	1994	1995	1996	1997	1997	1998
Januari	34.375	43.047	50.039	48.397	49.423	49.423	42.466
Februari	34.474	46.325	35.408	41.147	48.466	48.466	38.031
Maart	32.388	35.493	39.546	28.903	41.443	41.443	35.658
April	14.921	18.966	25.435	29.867	32.653	32.653	23.840
Mei	15.500	23.093	19.172	16.386	18.659	18.659	13.215
Juni	6.820	6.932	6.146	18.383	6.707	6.707	6.958
Juli	1.868	3.100	4.564	19.695	3.865	3.865	2.384
Augustus	1.129	2.389	3.307	20.112	3.281		
September	2.654	3.457	3.076	16.815	1.658		
Oktober	2.502	5.036	5.007	6.415	8.067		
November	14.528	18.995	25.964	21.868	29.622		
December	39.801	45.586	33.155	28.994	48.717		
Januari t/m juli	140.346	176.956	180.310	202.778	201.216	201.216	162.552
Jaartotaal	200.960	252.419	250.819	296.982	292.561		
Totaal **)	206.268	255.050	251.482	296.275	298.538	204.459	169.983
waarvan uit:							
Spanje *	179.736	216.897	217.849	261.416	262.200	181.689	149.401
België/Luxemb.	15.330	21.050	20.600	18.000	19.500	10.600	10.000
Frankrijk	2.625	6.515	5.517	6.422	5.822	3.918	3.177
Israël	1.063	1.384	2.172	3.717	3.675	2.617	3.086
Duitsland	735	1.339	1.019	2.376	2.777	2.131	864
Ver.Koninkrijk	1.090	2.750	731	1.024	697	651	1
Marokko	4.978	4.081	2.402	947	1.109	889	1.512
Italië	133	118	164	572	532	376	69
Chili	100	-	-	392	-	-	-
Senegal	64	73	221	239	438	422	465
Saoedi-Arabië	195	150	84	211	422	328	334
Turkije	6	291	158	180	31	31	1
Ov. Landen	213	402	565	779	1.335	807	1.073

*) Spanje inclusief Canarische Eilanden

**) invoer uit België op basis van export uit België naar Nederland

2. WERELDHANDEL TOMATEN

2.1 Exportlanden van tomaten

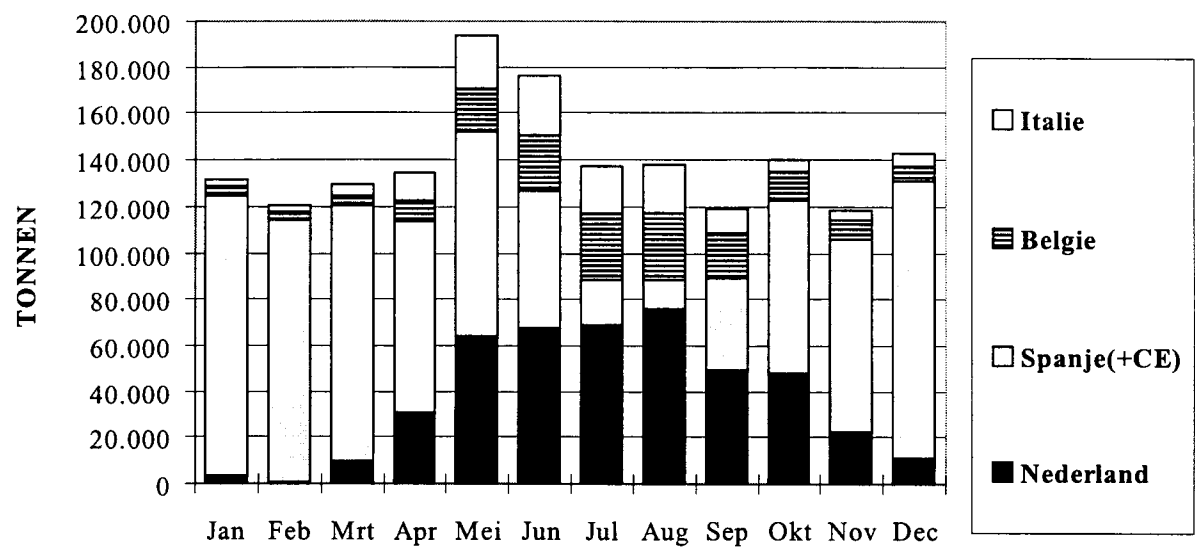
Exportlanden van tomaten, in tonnen

	1985	1990	1995	1996	1997
World	2.259.057	2.390.376	3.468.116	3.378.294	3.531.285
Spain	396.075	333.152	720.753	753.537	958.918*)
Netherlands 1)	504.657	616.500	720.000	675.000	710.000
Mexico	481.298	393.237	717.289	753.879	687.637
Morocco	94.406	119.959	156.221	153.046	188.653
United States of America	67.707	157.311	155.951	161.279	179.093
Belgium-Luxembourg	69.367	162.839	199.506	154.219	162.781
Italy	15.771	20.796	105.206	122.682	132.559
Turkey	158.822	33.586	98.527	110.763	132.010
Syrian Arab Republic	1.164	15.899	72.906	83.104	83.104
France	11.826	37.335	64.167	60.732	62.845
Jordan	108.237	249.402	135.745	61.586	61.586
Canada	3.581	3.583	11.716	21.936	38.361
China	11.165	11.341	20.982	18.294	28.444
Gaza Strip (Palestine)	28.000	4.300	16.000	16.000	16.000
Uzbekistan			15.500	15.500	15.500
Macedonia.The Fmr Yug Rp			17.902	14.260	13.658
Egypt	14.037	20.438	9.696	10.726	12.353
Kyrgyzstan			10.970	11.985	11.985
Slovakia			9.697	9.464	11.258
Israel	3.296	10.967	10.000	10.197	11.000
Lebanon	5.000	1.700	10.000	10.000	10.000
Romania	89.600	8.797	1.347	2.102	713
Albania	29.300	31.581	0	0	0
Other countries	165.748	157.625	187.277	164.996	105.058

*) vanaf 1997 inclusief export van de Canarische Eilanden

Spanje (inclusief Canarische Eilanden) is veruit het belangrijkste exportland van verse tomaten. Hierna volgen Mexico, Nederland en Marokko. Binnen de top-10 uitvoerlanden is naast uitvoer van tomaten uit Spanje de export van Italiaanse tomaten en tomaten uit de Verenigde Staten in de afgelopen 15 jaar sterk gegroeid. Ook de rol van Turkije als uitvoerland is halverwege de jaren '90 toegenomen.

Verdeling uitvoer per maand Nederland, Spanje, Italië en België in 1997



2.2 Importlanden van tomaten

Importlanden van tomaten (in tonnen)

	1985	1990	1995	1996	1997
World	2.147.252	2.407.976	3.127.737	3.473.546	3.606.282
United States of America	386.015	360.995	620.944	737.150	742.464
Germany	417.353	494.844	540.515	592.781	621.692
France	253.059	299.713	336.505	347.732	366.710
United Kingdom	253.525	253.157	250.932	276.708	296.721
Netherlands	75.651	84.738	250.000	300.000	300.000
Russian Federation	0	0	103.368	159.582	206.000
Canada	138.429	141.990	154.507	158.400	162.255
Saudi Arabia	110.301	156.165	121.052	129.978	129.978
United Arab Emirates	33.852	57.500	68.053	70.588	70.588
Sweden	36.012	40.506	52.518	52.932	56.534
Poland	4.777	650	55.690	52.872	54.538
Lebanon	13.000	33.000	50.000	50.000	50.000
Austria	36.497	44.985	42.590	50.216	49.913
Kuwait	53.000	25.226	40.830	42.813	42.861
Switzerland	33.644	34.277	43.214	42.162	42.586
Czech Republic	27.000	20.000	43.528	41.292	41.292
Belgium-Luxembourg	9.318	11.903	26.581	29.380	36.560
Italy	8.688	26.593	28.918	33.059	30.003
Bahrain	3.205	9.400	30.000	30.000	30.000
Mexico	1.022	8.034	4.519	4.422	25.872
Denmark	12.803	12.106	11.000	14.040	22.645
Finland	8.841	14.307	14.265	17.883	19.807
Qatar	4.808	12.608	14.757	19.000	19.000
Yugoslavia SFR	0	28.570	0	10.361	15.383
Ireland	12.246	11.356	15.026	13.676	14.773
Singapore	8.228	5.063	10.323	10.856	12.612
Norway	7.792	8.722	11.489	11.524	11.741
Portugal	0	667	6.286	10.229	11.481
Slovenia	0	0	12.478	11.030	10.881
USSR	88.565	69.823	0	0	0
Other countries	109.621	140.857	170.814	162.473	142.955

Alle landen ter wereld importeren samen ruim 3,6 miljard kilo tomaten. De VS is het vijfde exportland van tomaten, maar tevens is de VS de grootste “importeur” van verse tomaten. De VS-invoer is de afgelopen jaren alleen maar gegroeid. De top-5 van importlanden wordt gecompleteerd door Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Nederland.

3. PRODUCTIELANDEN TOMATEN IN EUROPA

3.1 Spanje

Spanje : Algemeen overzicht verse tomaten

		1996	1997	1998
Areaal	ha	36.800	33.082	34.752
Productie	ton	2.112.000	1.960.700	2.194.300
Export	ton	899.836	958.938	925.000
Exportquote	%	43%	49%	42%

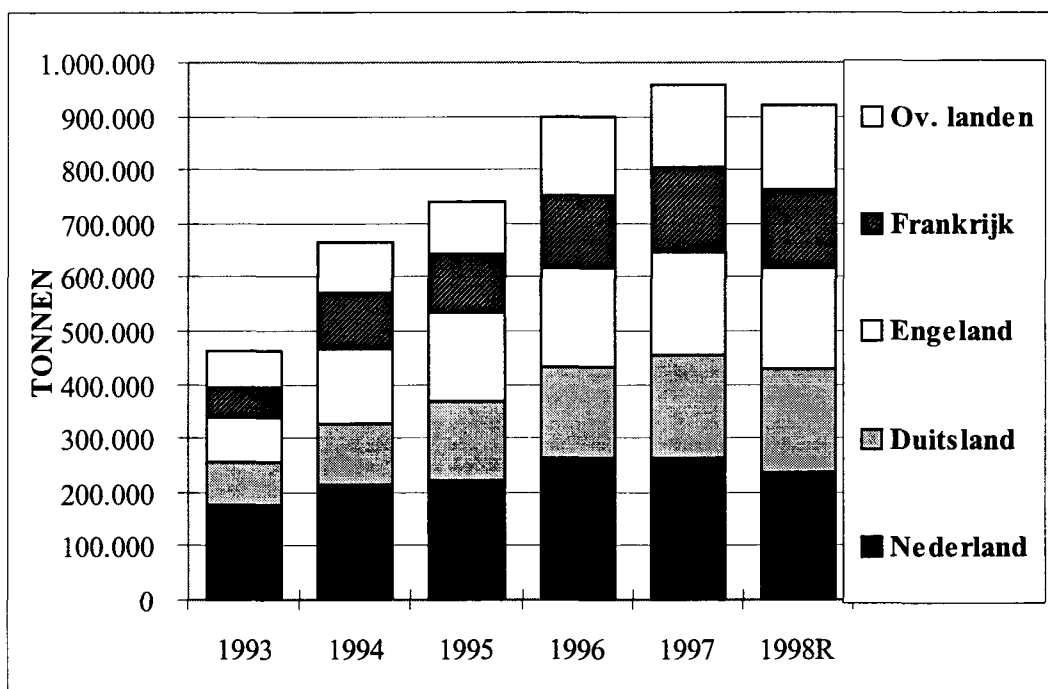
In 1998 is op een areaal van een kleine 35.000 hectare 2,2 miljard kg tomaten voor de verse markt geproduceerd. Hiervan belandde 925 miljoen kg in het internationale handelsverkeer. De exportquote kwam hiermee uit op 42 procent.

Spanje : Uitvoer tomaten (in tonnen)

Bron : Eurostat	Jaar					t/m aug.	
	1993	1994	1995	1996	1997 *	1997	1998
Januari	28.676	40.285	44.061	61.426	124.564	124.564	121.598
Februari	36.160	41.548	53.323	52.449	122.708	122.708	113.656
Maart	36.295	58.317	39.632	56.330	120.543	120.543	110.679
April	8.315	21.001	22.448	43.968	103.125	103.125	83.291
Mei	3.098	22.029	39.214	42.109	77.661	77.661	87.625
Juni	4.896	16.277	19.201	41.844	59.999	59.999	59.102
Juli	1.941	3.992	11.328	12.636	19.301	19.301	19.632
Augustus	658	2.287	8.549	11.577	12.752	12.752	24.007
September	8.207	15.218	22.313	31.857	39.763		
Oktober	35.364	37.206	50.395	58.988	74.844		
November	39.626	54.583	51.544	58.286	83.668		
December	40.093	46.244	43.375	48.561	120.010		
Januari t/m aug	120.039	205.736	237.756	322.339	640.653	640.653	619.600
Jaartotaal	243.329	358.987	405.383	520.031	958.938		
waarvan naar:							
Nederland	14.230	18.959	18.713	29.199	263.977	177.800	150.050
Duitsland	78.281	114.026	145.869	170.480	191.712	115.120	115.200
Ver.Koninkrijk	36.123	34.878	46.353	56.003	191.003	121.790	114.270
Frankrijk	57.142	105.611	110.364	136.765	157.390	116.160	106.360
Italië	24.571	28.555	20.000	25.142	26.973	18.800	18.200
Tsjechië	901	3.250	8.980	13.834	20.048	14.050	15.090
Oostenrijk	1.913	3.060	4.861	9.947	15.283	9.000	8.400
Zwitserland	9.031	13.942	14.015	17.149	13.896	8.540	7.300
Portugal	6.260	8.273	6.787	13.516	12.970	9.700	24.000
België/Luxemburg	2.941	6.368	5.938	9.957	10.807	9.180	11.420
Polen	917	3.396	3.016	12.181	10.651	9.000	11.084
Finland	4.068	5.540	5.746	6.845	9.867	6.370	4.830
Noorwegen	2.227	2.851	3.460	3.583	4.800	2.330	3.990
Rusland	32	1.521	467	1.042	4.614	4.120	6.400
V.S.v.Amerika	-	-	1.056	1.999	4.544	3.700	6.130
Ov. Landen	4.692	8.757	9.758	12.389	20.403	14.993	16.876
Export Can. Eil							
naar EU-landen	217.671	307.364	334.999	379.805			
- Nederland	163.158	194.957	203.458	233.352			
- Ver. Kon.	45.181	102.853	118.327	127.020			
TOT(Spanje+CE)	461.000	666.351	740.382	899.836	958.938	640.653	619.600
- Nederland	177.388	213.916	222.171	262.551	263.977	177.800	150.050
- Ver. Kon.	81.304	137.731	164.680	183.023	191.003	121.790	114.270

Uitvoer van tomaten uit Spanje (inclusief Canarische Eilanden) is met name gericht op Nederland, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk. Nederland is de belangrijkste afnemer van tomaten van de Canarische Eilanden. In Duitsland vindt vrijwel geen import plaats van Canarische tomaten, maar uitsluitend vasteland tomaten.

Export van tomaten uit Spanje (incl. Canarische Eilanden) naar bestemming



Export tomaten van de Canarische Eilanden (x miljoen gulden)

Bron : Estacom	1996	1997	1998 *)
Europa	410	662	455
Afrika	0	1	1
Totaal	410	663	456

*) januari tot en met november

In het afgelopen seizoen is het voor Canarische tomatentelers geen gemakkelijk seizoen geweest. In november was er grote concurrentie van Marokkaanse tomaten en in januari had te teelt flink te lijden onder het slechte weer. Naar schatting waren de verzendingen van Tenerife tot en met februari zo'n 20 procent kleiner dan in het vorige seizoen, terwijl de uitvoer van Las Palmas eenderde kleiner was.

3.2 België

In 1998 bedroeg de Belgische productie van tomaten ongeveer 300 miljoen kg. Zo'n 70 procent hiervan is via de Belgische veilingen verhandeld tegen een gemiddelde prijs van fl. 1,75 per kilo. Evenals in Nederland vindt er bij onze zuiderburen nog steeds een verschuiving plaats van los naar tros. In 1998 bestond al eenderde van de veilingaanvoer van tomaten uit trostomaten. De middenprijzen van zowel los als tros lagen op een vergelijkbaar niveau als in Nederland. Ongeveer 55 procent van de totale tomatenoogst wordt uitgevoerd.

Kengetallen tomatenteelt in België

		1996	1997	1998
Areaal	ha	859	901	
Productie	ton	285.510	302.990	300.000
Veilingaanvoer	ton	208.043	212.035	202.869
- los	ton	168.112	157.988	135.337
- tros	ton	39.931	54.047	67.532
% tros	%	19%	25%	33%
aandeel veiling	%	73%	70%	68%
Export	ton	162.119	168.290	168.000
Exportquote	%	57%	56%	56%
Veilingprijs	ct/kg	176	169	174
- los	ct/kg	165	154	153
- tros	ct/kg	224	212	217
Productiewaarde	mln gld	502	512	522

In de afgelopen drie jaar is de veilingaanvoer van losse tomaten gedaald van een kleine 170 miljoen kg naar 135 miljoen kg. In zowel 1997 als in 1998 kwam de middenprijs van losse tomaten uit op afgerond fl. 1,55 per kilo.

Veilingaanvoer rond en vlees in België

Bron:VBT	1996		1997		1998	
	aanvoer x 1000 kg	prijs in ct per kg	aanvoer x 1000 kg	prijs in ct per kg	aanvoer x 1000 kg	prijs in ct per kg
januari	278	174	281	233	200	216
februari	173	386	85	474	70	504
maart	2.144	371	1.444	402	1.679	352
April	12.302	256	11.215	268	8.208	302
mei	22.447	217	20.195	155	17.649	202
juni	25.930	180	23.774	145	20.920	119
juli	31.981	134	30.143	117	25.958	105
augustus	27.479	118	28.086	112	23.480	99
september	18.375	145	17.453	174	19.104	125
oktober	14.415	132	12.475	168	9.475	225
november	8.710	140	8.548	153	5.741	195
december	3.878	230	4.288	224	2.851	268
Totaal los	168.112	165	157.988	154	135.337	153

Vorig jaar is 68 miljoen kg trostomaten via de Belgische veilingen verkocht voor een gemiddelde prijs van fl. 2,17 per kilo. Evenals in Nederland wordt de teelt van trostomaten steeds langer in het seizoen voortgezet. In november en december lagen de prijzen op een goed niveau.

Veilingaanvoer trostomaten in België

Bron: VBT	1996		1997		1998	
	aanvoer x 1000 kg	prijs in ct per kg	aanvoer x 1000 kg	prijs in ct per kg	aanvoer x 1000 kg	prijs in ct per kg
januari	70	380	459	418	387	508
februari	45	482	64	531	21	577
maart	670	422	395	433	548	473
April	2.439	283	3.565	339	3.695	352
mei	5.668	269	6.934	195	7.771	265
juni	5.953	221	8.573	176	10.199	159
juli	6.778	201	8.710	180	11.434	167
augustus	5.739	178	8.607	160	9.715	147
september	3.714	220	5.649	226	9.118	166
oktober	3.846	178	4.605	243	6.412	258
november	3.260	193	3.792	187	4.507	293
december	1.748	327	2.694	344	3.723	367
Totaal	39.931	224	54.047	212	67.532	217

Uitvoer tomaten uit België

Bron: Eurostat	Jaar					t/m juli	
	1993	1994	1995	1996	1997	1997	1998
Januari	709	1.414	1.916	2.385	2.114	2.114	3.881
Februari	591	2.084	1.883	1.921	1.454	1.454	3.032
Maart	2.551	2.530	3.185	2.999	2.678	2.678	3.670
April	16.350	<u>16.000</u>	14.128	10.901	9.773	9.773	8.536
Mei	32.264	29.944	28.066	20.933	20.946	20.946	19.206
Juni	36.865	37.169	35.109	24.920	25.473	25.473	24.250
Juli	34.942	41.223	39.284	28.924	31.422	31.422	28.748
Augustus	31.145	30.436	28.064	23.489	28.435		
September	21.748	16.955	19.214	17.682	19.031		
Oktober	16.030	17.743	16.064	13.578	11.977		
November	7.710	7.740	8.853	9.848	8.599		
December	3.316	3.486	3.700	4.539	6.388		
Januari t/m	124.272	<u>130.364</u>	123.571	92.983	93.860	93.860	91.323
Jaartotaal	204.221	<u>206.724</u>	199.466	162.119	168.290		
Duitsland	75.641	74.959	75.676	79.787	78.828	40.878	45.515
Frankrijk	88.904	<u>83.000</u>	67.059	41.598	35.307	20.085	16.240
Nederland	15.329	21.054	20.626	18.010	19.525	10.599	10.027
Rusland	1	1.153	8.592	6.183	12.845	9.325	9.108
Polen	4.345	3.477	6.757	5.396	4.707	4.251	2.099
V.S.v.Am.	2.837	3.145	1.972	2.716	3.927	1.858	1.307
Ver.Kon	2.426	2.418	1.920	1.331	2.851	1.271	1.892
Zwitserland	4.285	3.600	2.691	2.281	2.037	1.219	287
Griekenland	4	96	154	43	1.849	688	141
Italië	6.297	7.365	4.752	1.220	1.802	827	813
Canada	273	140	129	324	481	282	602
Spanje	2.576	2.841	495	75	65	10	22
Portugal	22	11	2.491	-	29	-	256
ov. Landen	1.281	3.465	6.152	3.155	4.037	2.567	3.014

*) april 1994 geraamd

Ongeveer de helft van de tomatenexport uit België gaat naar Duitsland. In tegenstelling tot de uitvoer uit Nederland naar Duitsland is die vanuit België naar Duitsland in de afgelopen vijf jaar redelijk stabiel gebleven rond 75 à 80 miljoen kg. In de afgelopen jaren is met name de export naar Frankrijk afgenomen. Rusland toonde daarentegen in de laatste vijf jaar meer belangstelling voor Belgische tomaten, maar in de tweede helft van 1998 stond de uitvoer door de devaluatie van de roebel op een laag pitje.

3.3 Frankrijk

In Frankrijk wordt op ongeveer 3.800 hectare tomaten geteeld. Ruim 55 procent van het areaal wordt ingenomen door beschermde teelten. De productie van tomaten is in de afgelopen drie jaar toegenomen tot 560 miljoen kg in 1998. Er worden steeds meer tomaten geteeld onder glas of plastic, terwijl de vollegrondproductie wat is afgenomen.

De export uit Frankrijk bedroeg vorig jaar circa 80 miljoen kg, terwijl 370 miljoen kg werd ingevoerd. Slechts 5 procent van de import kwam uit Nederland. Veelal is de lokale productie toereikend of vindt import uit Spanje plaats.

Kengetallen tomaten in Frankrijk

		1996	1997	1998
Areaal	ha	4.358	3.757	3.834
- beschermd	ha	2.063	2.097	2.163
- vollegrond	ha	2.295	1.660	1.671
Productie	tonnen	491.710	509.255	561.635
- beschermd	tonnen	378.571	421.973	477.206
- vollegrond	tonnen	113.139	87.282	84.429
Export	tonnen	62.466	80.241	80.000
Exportquote	%	13%	16%	14%
Import	tonnen	358.000	368.000	370.000
- uit Nederland	tonnen	18.500	15.200	17.500
- uit ov. Landen	tonnen	339.500	352.800	352.500
Binnenlandse markt	tonnen	787.244	797.014	851.635
Aandeel Nederland				
- in import	%	5%	4%	5%
- in Productie + export	%	2%	2%	2%

Invoer van tomaten in Frankrijk

Bron: Eurostat						x 1000 kg	
	Jaar					t/m juli	
	1993	1994	1995	1996	1997	1997	1998
Januari	32.630	39.067	40.717	47.928	39.184	39.184	47.976
Februari	37.979	38.729	39.753	39.492	42.149	42.149	47.255
Maart	37.058	42.583	42.755	51.985	49.069	49.069	41.407
April	23.698	25.516	23.095	31.077	34.156	34.156	26.087
Mei	23.006	29.685	31.752	26.857	32.157	32.157	35.716
Juni	26.482	30.419	24.185	29.767	25.593	25.593	30.680
Juli	20.932	22.769	22.357	22.457	19.754	19.754	15.656
Augustus	12.573	16.518	13.851	10.628	9.830		
September	10.012	9.872	10.583	9.929	15.001		
Oktober	13.315	14.771	17.330	14.641	22.617		
November	29.354	32.801	32.734	29.414	35.446		
December	36.436	45.466	37.582	43.428	43.271		
Januari t/m	201.785	228.768	224.614	249.563	242.062	242.062	244.777
Jaartotaal	303.475	348.196	336.694	357.603	368.227		
waarvan uit:							
Spanje *	58.118	107.531	110.687	133.620	158.895	119.019	109.487
Marokko	131.180	128.329	122.451	134.754	135.174	76.590	95.885
België/Luxem	73.897	65.375	53.948	35.572	27.214	13.778	10.050
Italië	12.152	21.354	24.004	20.352	18.641	15.526	12.246
Nederland	25.410	22.986	21.614	24.044	18.524	10.095	13.120
Duitsland	315	865	2.041	7.534	2.682	818	1.734
Denemarken	8	-	-	-	2.346	2.346	-
Ver.Koninkrijg	11	23	97	129	2.341	2.291	64
Tunesië	824	692	570	386	1.077	979	1.112
Israël	1.103	510	318	683	712	255	597
ov. landen	457	531	964	529	621	365	482

*) Spanje inclusief Canarische Eilanden

Invoer van tomaten vindt in Frankrijk met name plaats uit Spanje en Marokko. De import uit Spanje (Canarische Eilanden) is toegenomen, terwijl de invoer uit Marokko min of meer stabiel is gebleven in de afgelopen vijf jaar.

3.4 Italië

Uitvoer tomaten uit Italië

Bron:Eurostat	Jaar					t/m juni	
	1993	1994	1995	1996	1997	1997	1998
Januari	1.039	1.521	2.021	4.826	7.633	7.633	2.517
Februari	874	2.140	2.693	4.098	5.464	5.464	3.020
Maart	749	3.838	6.569	4.522	7.373	7.373	5.244
April	2.448	4.912	8.041	7.518	7.524	7.524	12.280
Mei	6.096	13.154	15.934	12.402	15.182	15.182	22.449
Juni	11.465	21.710	20.764	20.729	23.631	23.631	25.283
Juli	10.037	17.881	22.222	30.062	20.557		
Augustus	4.300	6.195	11.297	11.509	20.736		
September	2.175	4.943	4.464	5.267	10.610		
Oktober	4.130	3.875	5.356	5.713	4.930		
November	3.987	3.515	5.046	5.096	3.696		
December	6.526	6.666	9.588	12.911	5.241		
Januari t/m juni	22.671	47.275	56.022	54.095	66.807	66.807	70.793
Jaartotaal	53.826	90.350	113.995	124.653	132.577		
waarvan naar:							
Duitsland	27.107	42.318	52.036	66.086	69.291	33.451	31.834
Frankrijk	12.477	22.624	27.403	21.840	17.135	10.055	10.341
Oostenrijk	1.303	5.911	13.425	14.235	13.637	5.103	6.410
Slovenië	3.439	5.719	5.269	4.612	5.914	4.041	4.186
Bosnië-	3	35	498	989	5.344	3.955	3.319
Kroatië	507	3.087	5.130	3.478	4.285	3.099	5.514
Zwitserland	3.717	5.324	5.322	3.629	4.242	2.374	2.224
Griekenland	4	46	32	1.338	3.186	827	572
Tsjechië	222	1.313	1.691	2.798	2.463	665	467
België/Luxemb	1.000	1.302	781	1.400	1.553	574	652
Ver.Koninkrijk	236	310	360	807	1.005	522	866
ov. landen	3.811	2.361	2.048	3.441	4.522	2.141	4.408

De tomatenexport uit Italië bevindt zich in een stijgende lijn. Naar schatting ging het in 1998 al om circa 140 miljoen kg. Een groot deel van de uitvoer bestaat uit trostomaten. De export is met name geconcentreerd in de periode mei-augustus, ofwel het Nederlandse seizoen. Vandaar kan Italië in bepaalde periode een geduchte concurrent voor de Nederlandse trostomaat zijn. Ongeveer de helft van de uitvoer belandt in Duitsland, ruim 10 procent gaat naar Frankrijk en een kleine 10 procent van de export vindt zijn bestemming in Oostenrijk.

3.5 Marokko

Tot en met februari dit seizoen is 187 miljoen kg tomaten uit Marokko uitgevoerd. Dit was 13 procent meer dan in het voorgaande seizoen in dezelfde periode. De uitvoer kan verdeeld worden onder 179 miljoen kg ronde tomaten; 4,9 miljoen kg trostomaten; 1,3 miljoen kg cherrytomaten.

Ten opzichte van het seizoen 1997/98 is in het afgelopen seizoen vooral het areaal beschermde teelten en de “herfstteelt vollegrond” uitgebreid.

Areaal tomaten in Marokko

Bron : SASMA	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99R
Herfstteelt	834	704	640	951
Winterteelt	660	640	530	591
Beschermde teelt	2.793	3.613	3.297	3.400
Totaal	4.287	4.957	4.467	4.941

4. AFZETLANDEN NEDERLANDSE TOMATEN

4.1 Duitsland

Algemeen overzicht tomaten in Duitsland (in 1.000 ton)

	Prod. Onder glas	Prod. Vollegr	Totaal	Import Nederl	Import Ov. Land.	Import Totaal	Aand. Ned. in Duitsland	Aand. Ned. in import
1993	21	6	27	200	248	448	42%	45%
1994	21	6	27	218	330	548	38%	40%
1995	27	5	32	235	351	586	38%	40%
1996	33	5	38	194	429	623	29%	31%
1997	32	5	37	202	420	622	31%	32%
1998R	31	4	35	199	436	635	30%	31%

Bron : ZMP/PT

In Duitsland bedraagt de lokale productie van tomaten ongeveer 35 miljoen kg. De totale import kwam in 1998 uit op 635 miljoen kilogram. De Nederlandse tomaat is goed voor een aandeel van 30 procent in de totale import. In 1993 ging het nog om een aandeel van 45 procent.

Nederland is in Duitsland de belangrijkste leverancier van tomaten. Een deel van de import bestaat uit reëxport.

Invoer van tomaten in Duitsland

Bron: Eurostat						x 1000 kg	
	Jaar					t/m juli.	
	1993	1994	1995	1996	1997 *	1997	1998
Januari	19.269	33.174	35.286	43.909	33.177	33.177	41.829
Februari	33.189	31.451	37.922	37.857	43.796	43.796	41.007
Maart	30.715	33.979	35.393	36.440	40.531	40.531	37.431
April	33.365	33.787	34.828	52.582	50.152	50.152	47.145
Mei	32.700	57.539	49.306	52.033	58.466	58.466	56.065
Juni	44.711	53.499	65.540	60.771	65.092	65.092	63.792
Juli	54.439	61.331	58.346	69.304	64.209	64.209	72.460
Augustus	49.068	64.159	62.088	59.338	55.685		
September	39.304	48.928	52.991	57.935	68.612		
Oktober	35.476	48.878	62.801	64.095	52.828		
November	35.891	40.672	44.804	42.194	52.546		
December	39.731	40.197	47.099	46.191	36.599		
januari t/m juli	248.388	304.760	316.621	352.896	355.423	355.423	359.729
Jaartotaal	447.858	547.594	586.404	622.649	621.693		
waarvan uit:							
Nederland	252.193	276.933	289.702	291.079	279.001	155.682	158.685
Spanje *	64.475	116.944	159.371	180.690	194.554	116.535	126.147
Italië	22.346	41.086	47.308	65.323	69.042	44.242	40.360
België/Luxemb	55.419	62.609	50.901	55.594	51.781	20.781	20.403
Frankrijk	30.505	36.226	28.276	22.816	22.054	13.626	11.660
Marokko	17.743	9.519	7.381	4.315	4.230	3.927	1.670
Turkije	1.725	2.158	1.083	1.120	247	197	156
Israël	1.053	1.118	1.222	772	88	58	82
Ver.Koninkrijk	500	376	259	278	246	112	135
Oostenrijk	-	-	555	223	246	96	155
Griekenland	156	9	137	179	93	69	190
Ov. landen	1.743	616	209	260	111	98	86

*) inclusief Canarische Eilanden

Per huishouden werd zowel in 1997 als in 1998 in Duitsland per jaar iets meer dan 10 kilo tomaten gekocht. De gemiddelde winkelprijs van tomaten kwam vorig jaar uit op bijna 4 gulden per kilo.

4.2 Verenigd Koninkrijk

Algemeen overzicht tomaten in het Verenigd Koninkrijk (x 1.000 ton)

	Productie VK	Import Nederl.	Import Ov. Land.	Import Totaal	Aand. Ned. in VK-mrkt	Aand. Ned. in import
1994	108	91	156	247	26%	37%
1995	113	94	183	277	24%	34%
1996	117	77	214	291	19%	26%
1997	115	82	231	313	19%	26%
1998	105	90	225	315	21%	29%

In 1998 viel de productie in het Verenigd Koninkrijk iets terug ten opzichte van de voorgaand drie jaar. De invoer nam daarentegen iets toe. Na een dip in de uitvoer van tomaten uit Nederland naar het VK nam de export in '97 en '98 weer verder toe. De Nederlandse tomaat is goed voor een aandeel van 30 procent in de totale import in het VK. Langzaam maar zeker winnen trostomaten ook steeds meer terrein in het assortiment. Vanuit Nederland nam de export van trostomaten in de afgelopen twee jaar toe van 5,3 naar 8,7 miljoen kilo.

Invoer van tomaten in het Verenigd Koninkrijk

Bron:Eurostat						x 1000 kg	
	Jaar					t/m juli	
	1993	1994	1995	1996	1997	1997	1998
Januari	15.625	21.007	30.084	38.950	36.054	36.054	48.742
Februari	14.133	16.156	25.072	32.709	33.036	33.036	31.091
Maart	11.591	21.979	27.312	27.344	37.181	37.181	33.867
April	9.140	20.998	20.991	22.672	32.496	32.496	22.984
Mei	11.807	29.486	19.351	24.327	16.828	16.828	23.776
Juni	14.371	17.928	16.331	17.554	16.372	16.372	19.893
Juli	15.002	20.230	21.294	20.172	22.708	22.708	17.499
Augustus	12.645	15.742	17.645	15.786	18.019		
September	8.922	9.133	10.970	13.677	14.575		
Oktober	9.391	11.947	11.535	14.669	15.329		
November	18.774	24.362	32.756	26.282	29.656		
December	21.145	33.020	32.511	34.919	33.647		
Januari t/m	91.669	147.784	160.435	183.728	194.675	194.675	197.852
Jaartotaal	162.546	241.988	265.852	289.061	305.901		
Totaal **)	180.822	246.951	276.948	290.352	312.759	154.364	148.461
waarvan uit:							
Spanje *)	78.074	137.437	169.815	194.793	209.793	140.045	137.336
Nederland **)	86.900	91.000	94.300	77.000	81.600		
Italië	218	493	1.354	4.294	7.095	5.443	3.022
België/Lux.	2.162	1.742	1.928	1.592	3.338	1.758	1.372
Frankrijk	4.201	9.246	4.023	5.252	3.316	1.810	1.957
Israël	532	957	1.554	1.700	2.462	1.619	1.826
Portugal	1.748	1.272	1.716	1.999	2.177	1.745	1.572
Ierland	968	384	654	659	1.160	551	146
Duitsland	46	1.045	159	2.338	925	856	707
Marokko	5.126	2.643	1.206	598	461	425	499
Ov. landen	847	732	239	127	432	112	24

*) Spanje inclusief Canarische Eilanden

**)totaal wijkt af van totaal per maand door voor Nederland export naar het Verenigd Koninkrijk te nemen

Spanje (inclusief Canarische Eilanden) is de belangrijkste leverancier van tomaten in het Verenigd Koninkrijk. Naar schatting komt ongeveer 65 à 70 procent van de Spaanse invoer van de Canarische Eilanden. In de afgelopen jaren is de invoer van met name Italië en Israël toegenomen. Begin jaren '90 was de invoer uit deze landen nog vrijwel nihil.

4.3 Verenigde Staten

Import van tomaten in de Verenigde Staten (x 1.000 kg)

Bron : USDA	jaar 1995	jaar 1996	okt/sept 1996/97	okt/sept 1997/98	+/- in %
TOTAL	927.000	819.000	743.205	856.852	15%
MEXICO	898.000	762.000	666.748	750.762	13%
CANADA	13.000	24.000	34.920	56.692	62%
NETHERLANDS	13.000	25.000	31.711	34.978	10%
SPAIN	1.000	2.000	4.066	6.381	57%
ISRAEL	1.000	2.000	3.201	4.663	46%
BELGIUM	1.000	2.000	2.457	3.252	32%
OTHER COUNTRIES	0	2.000	102	124	22%

Mexico is in de Verenigde Staten veruit de belangrijkste leverancier van buitenlandse tomaten. Hierna volgen tomaten uit Canada en Nederland. Vooral de invoer van tomaten uit Canada is in het afgelopen seizoen toegenomen. De tomatenteelt in Canada is in de laatste jaren uitgebreid. Van 1994 tot en met 1996 nam de productie in Canada toe van 32,9 miljoen kg naar 63 miljoen kg. Ontario is het belangrijkste productiegebied.

Zoals bekend gaat het bij export van Nederlandse tomaten naar de VS hoofdzakelijk om trostomaten. Voor export van Nederlandse trostomaten is de VS na Duitsland het tweede afzetland.

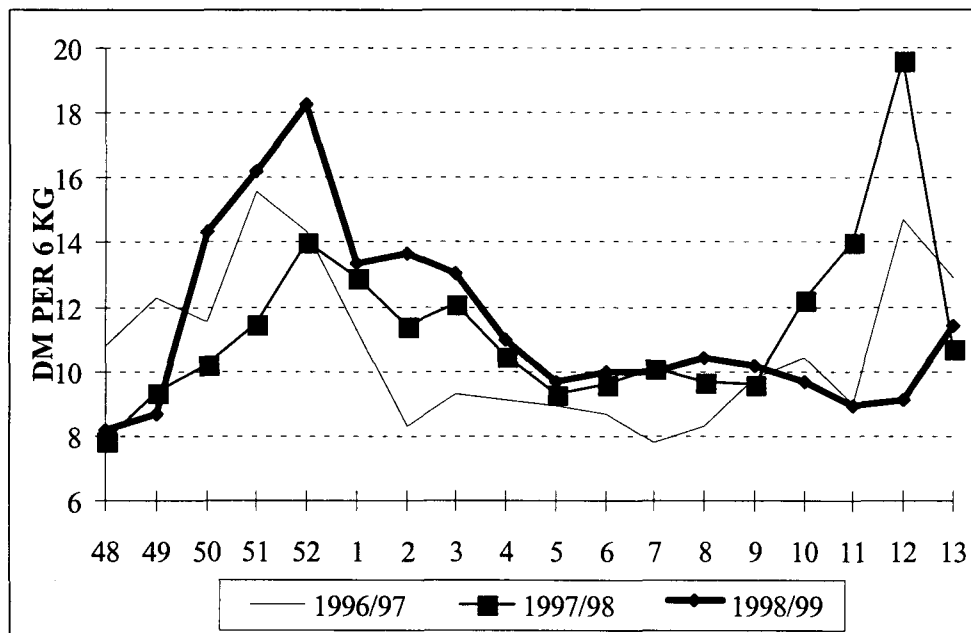
5. TOMATEN ACTUEEL

Nederlandse tomatentelers hebben in het begin van het seizoen 1999 met lagere prijzen genoeg moeten nemen dan in het in de eerste weken van het seizoen 1998. In februari lag de middenprijs van trostomaten een kwart onder het niveau van in dezelfde maand vorig jaar. Deze tomaten waren nog tomaten van de “oude” teelt. Vooral de concurrentie uit Italië was in februari groter dan in het voorgaande jaar. De prijs van losse tomaten lag in maart op slechts ongeveer twee gulden per kilo. Bij losse tomaten is de concurrentie van Spaanse tomaten in maart en april groot. Tot ver in het voorjaar moet er rekening worden gehouden met een forse concurrentie van Spaanse tomaten.

In de eerste weken van maart dook de prijs van losse tomaten onder de twee gulden per kilo. Het aanbod van het Spaanse vasteland was fors. Op de Canarische Eilanden was de productie minder dan in het voorgaande jaar. In de week voor Pasen trok de prijs weer wat aan, maar in de week na Pasen zakte de prijs van losse tomaten terug naar zo'n twee gulden. Voor april zijn de verwachtingen niet echt positief. Door koude periodes in januari en in februari hebben de gewassen in Spanje tot maart ongeveer 20 procent minder tomaten geproduceerd. Na de koude periode kwam een flinke productie op gang. Naar verwachting zal het totale Spaanse aanbod dit seizoen ongeveer 10 procent kleiner zijn dan in het voorgaande seizoen. De verwachting is dus dat de -20% tot maart aan het eind van het Spaanse seizoen teruggebracht zal zijn tot -10%.

Dit jaar zullen er circa 10 procent meer Nederlandse trostomaten op de markt zijn. Ook in België en Frankrijk is de teelt van trostomaten uitgebreid.

Duitse groothandelsmarktprijzen Spaanse tomaten (sortering 57/67 mm)



In Duitsland lagen de groothandelsmarktprijzen van Spaanse tomaten in maart en april op een lager niveau dan in het voorgaande jaar. In de tweede week van april ging een kistje (6 kilo) Spaanse tomaten van de hand voor gemiddeld fl. 10,50 tegen ruim 17 gulden in dezelfde week in 1998. Hierbij moet wel gezegd worden dat week 15 in 1998 de week voor Pasen was.

In Almeria is de teelt van trostomaten dit seizoen uitgebreid. De verwachting is dat de productie van trossen met de helft toeneemt ten opzichte van vorig seizoen. In Murcia worden trostomaten in tunnelkassen geteeld die vanaf half april op de markt zijn. De teelt van trostomaten onder tunnelkassen in Murcia is nog op beperkte schaal, maar zal ongetwijfeld uitbreiden.

In Motril is de teelt van cherrytomaten fors uitgebreid. Tot en met februari is de export vanuit Motril verdubbeld ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaande jaar. De koude periode temperde de oogst van cherrytomaten daarentegen nog een beetje, anders zou de markt helemaal overspoeld worden met Spaanse cherrytomaten.

